

Schiller Zsigmond A Pester Lloyd Szerkesztője

Édesapám nagyapját [apám mamájának az apját] úgy hívták, hogy dr. Schiller Zsigmond. 1847-ben született, és 1919 halt meg. Nyitrán jogi tanulmányokat kezdett, később a bécsi, a pesti egyetemen végezte, itt nyerte el a doktori fokozatot 1872-ben. 1873-tól mint ügyvéd működött, 1880-ig Budapesten, 1884-től Pozsonyban. Először ő foglalkozott a kisebbségek képviselésével. Amellett hírlapírással és növényteni dolgozatokkal foglalkozott. 1884-től a "Pester Lloyd" segédszerkesztője volt, 1906 óta pedig felelős szerkesztője A kiegyezést követően csakhamar Magyarország vezető politikai napilapja lett [Pester Lloyd: budapesti német napilap. A Pesti Lloyd-társulat alapította 1854-ben, eredeti célja a magyar kereskedelmi érdekek szolgálata volt. Naponta két kiadása jelent meg; társadalmi, gazdasági és kereskedelmi tartalmak mellett volt kulturális rovata is, közölt irodalmi és színikritikákat is. A kiegyezést követően csakhamar Magyarország vezető politikai napilapja lett. Első szerkesztője Weisz János volt, majd Rothfeld Sámuel szerkesztette. 1867-ben Falk Miksa vette át a szerkesztést, aki Deák Ferenc politikáját követte; az ő nevéhez fűződik a lap szellemi és anyagi föllendülése. Falk Miksa visszalépése után Singer Zsigmond, később pedig Vészi József volt a főszerkesztő. A lap 1945 áprilisában jelent meg utoljára. - A szerk.]. Költeményeket és beszédeket írt németül, magyarul. [Schiller Zsigmondról a Révai Nagylexikon is tartalmaz szócikket. Ebből megtudhatók a következők: Ógyallán (Komárom vm.) született, 1847-ben, Budapesten halt meg 1920-ban. Mint jogi doktor rövid ideig segédfogalmazó volt a belügyminisztériumban, 1872-től a "Pester Lloyd" munkatársa, közben Pozsonyban 1880-1884 hírlapíró, majd a "Pressburger Zeitung" főszerkesztője. 1903-ban a "Pester Lloyd" felelős szerkesztője lett. Számos politikai cikket, jogi értekezést és tárcát írt, továbbá egy nagyobb dolgozatot a kisebbségek képviseléséről ("Budapesti Szemle", 1873). Írt botanikai értekezéseket az "Oest. botanische Zeitschrift"-be (1863-1884), és voltak önálló botanikai munkái is. - A szerk.] A felesége 1854-ben született. Úgy hívták, hogy Stein Netti. Az apukája, Stein Salamon volt a nyitrai izraelita hitközség elnöke.

Schiller Zsigmondnak és a Stein Nettinek [hat gyereke volt, négy lánya, két fia Józsi a legidősebb, újságíró lett. Blanka férje Baumhorn Lipót volt, az egyik leghíresebb zsinagógaépítő [Baumhorn Lipót (Kisbér, 1860 - Budapest, 1932) a bécsi műegyetemen végezte építészeti tanulmányait. Első önálló műve az esztergomi zsinagóga (1888). Specialistája lett a zsinagógaépítésnek (ő építette az újvidéki, a temesvári, a szolnoki, Budapesten az Aréna úti zsinagógát, a a Pók utcait, a szegedit, a gyöngyösit. Átalakította és kibővítette az újpestit - összesen több mint 20 zsinagóga építése

fűződik a nevéhez. Más művei: az állami felső leányiskola és a tőzsdepalota Temesvárott, a szeged-csongrádi takarékpénztár Szegeden stb. - A szerk.]. A harmadik lehetett az én nagymamám Paula [szül. 1879]. Akkor volt a Nelli, ő meghalt gyerekszülésben. Az ő kislányát a nagyszülei nevelték. Három gyereket neveltek: az apukámat, a testvérét, a Kató nénit és a Babust. Akkor volt a Frida. Frida néni ellentétben a többiekkel tovább akart tanulni és foglalkozást, úgyhogy tanítónői oklevelet szerzett. Budapest polgármesterének volt a titkárnője. A második férjével aztán kimentek Angliába. A hatodik volt Ottó. A Gyáriparosok Országos Szövetségén [(Magyar) Gyáriparosok Szövetsége (GYOSZ) - 1902-ben alakult. Alapítói Chorin Ferenc és Hatvany-Deutsch Sándor báró voltak. Célja a magyar gyáripár érdekeinek érvényesítése volt a vámpolitika és a külkereskedelem terén, valamint a gazdasági közvéleménynek mint az iparfejlesztés nélkülözhetetlen előfeltételének a megteremtése. Minden fontosabb gazdaságpolitikai törvényalkotási kérdéshez hozzászólt. - A szerk.] belül volt a Textilgyárosok Országos Szövetsége, Ottó annak volt a titkára. Jómódúak voltak. Mi, a nagyanyám és a szüleim voltunk a legszegényebbek. Az összes testvér bent lakott a belvárosban szép három-négyszobás lakásokban.

A dédnagymama sokáig élt, 1938-ban vagy 1939-ben halt meg. Józsival együtt lakott, mert Józsi nem nősült meg. Volt egy szép nagy lakásuk. Semennyire sem voltak ők zsidók. Őhózzá mi, unokák gyakran feljártunk.